

Ольга Топольницька

Науковий керівник – доц. Л.В. Мафтин

Педагогічні ідеї Лесі Українки в контексті реформування сучасної освіти

Леся Українка широкому загалу відома як талановита, творча особистість. Видатна поетеса «чутливо ставилася до всіх суспільно-педагогічних і культурно-освітніх проблем, що хвилювали тогочасну прогресивну громадськість. І хоча вона не залишила розгорнутого систематизованого викладу своїх педагогічних поглядів, однак у багатьох віршованих творах, публіцистичних статтях, у листах, щоденниках зосереджено чимало цінних ідей» [1, с.276]. Погодимось із думкою дослідників життя і творчості Лесі Українки про те, що її освітньо-виховна діяльність розвивалася за виваженими педагогічними принципами, її педагогічні ідеї випереджали дидактико-виховні теорії свого часу, її педагогічні погляди суголосні тим завданням, які нині стоять перед українською школою. Адже ключова реформа Міністерства освіти і науки ставить за мету створити школу, в якій приємно навчатись, де панує атмосфера співпраці та взаєморозуміння, яка дає учням не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті, навчає критично мислити, сприяє вияву творчості [2, с.8].

Видатна письменниця усі виховні проблеми розглядала крізь призму завдань громадянського виховання, обстоювала національні традиції, рідну мову, культуру, що, безперечно, є значимим і для сучасної освіти. Зокрема - це

- усвідомлене навчання: не просто розвиток навички читання і письма, а перш за - розуміння учнем прочитаного тексту, його змісту, логіки, головної думки;

- навчання дітей рідною українською мовою, значущість рідної мови для збереження і розвитку нації;

- вагомість українознавчого компоненту в змісті освіти й виховання;

- важливість у національному вихованні українців духовного чинника, родинних цінностей;

- формування людини творчої, активної, самостійної, як свідомого творця власної долі;

- у роботі з учнями дотримуватися педагогічного такту, уникати штамтів, догматизму, враховувати вікові особливості дитини, навчання будувати на принципах співробітництва, індивідуального підходу, що спонукатиме учнів до активного навчання, сприятиме розвитку їх творчих задатків;

- тільки творча особистість, на думку письменниці, може бути достойним прикладом для своїх вихованців, тож учитель повинен багато читати, дбати про своє професійне вдосконалення;

- особливу увагу Лея Українка звертала на необхідність оновлення шкільних підручників, які б живили розум дитини, сприяли розвитку її творчих сил, стимулювали пізнавальну діяльність. Прикладом саме такого підручника був написаний Лесею підручник «Стародавня історія східних народів», який, за оцінкою сучасників, з точки зору принципів дидактики був досконалим.

Гуманізмом, високою художньою досконалістю пронизані дитячі літературні твори письменниці, такі як «На зеленому горбочку», «Літо краснеє минуло», «Мамо, іде вже зима», «Вишеньки», «Тішся, дитино, поки ще маленька», «Веснянка», «Колискова», збірник «Дитячі ігри, пісні, казки», «Народні пісні до танцю»; прозові казки «Метелик», «Лелія», «Дзвінок», «Біда навчить» та ін..

Отже, творчий спадок видатної українки є значним внеском не тільки в скарбницю вітчизняної та світової літератури, але й у розвиток вітчизняного шкільництва, прогресивної педагогічної думки, є джерелом натхнення для сучасних науковців і практиків.

Список літератури:

1. Артемова Л.В. (2006). Педагогічні ідеї Михайла Драгоманова, Івана Франка, Лесі Українки. *Історія педагогіки України : підручник*. К. : Либідь, 2006.С. 276-278.

2. Нова українська школа: порадник для вчителя (2017)/ Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». 206 с.